

KEMAL UNAKITAN

Maliye Bakanı

GİRİŞ

Kuşkusuz Türkiye Cumhuriyeti, kuruluşundan buyana ekonomik, siyasi ve sosyal alanlarda önemli mesafeler kaydetti; bölge hatta dünyada dikkate değer bir ekonomik güç haline geldi. Ancak, hepimiz gelinen nokta ile yetinmememiz gerektiğinin bilincindeyiz. Ekonomik sınırların ortadan kalktığı, global düzeyde rekabet stratejilerinin uygulamada olduğu, bilgi ve iletişim imkanlarının üst düzeye çıktığı, ekonomik hayatın her yönüyle hızlı bir değişim içinde bulunduğu dikkate alındığında, mevcut konumu korumakla yetinmenin “**kaybetmek**” kavramı ile eşdeğer olduğunu unutmamak gerekir.

Bütün alanlarda sürekli bir değişim söz konusu iken Türk kamu mali yönetim sistemimizin de dinamik bir yapıya kavuşturulması ve ekonomik gelişmeyi destekler bir konuma getirilmesi ihtiyacı son yıllarda giderek kendini daha fazla hissettirmeye başlamıştır.

Nitekim, bu gerekliliğin bir sonucu olarak son yıllarda kamu mali yönetimi ve kontrol sisteminin modernize edilmesi ve uluslararası standartlar ile uyumlu hale getirilmesi yönündeki çabalar hızlanmıştır.

Bütçe disiplinin sağlanmasında önemli engellerden birini oluşturan bütçe dışı fonlar, bütçe fonları ve döner sermaye işletmelerinin sayısı büyük ölçüde azaltılarak bütçenin kapsamı genişletilmiştir.

Kamu bankalarının nakit dengesinin sağlanması ve bankacılık sektörünün kamu bankalarından kaynaklanan kırılganlığının azaltılması amacıyla hazinenin görev zararlarından doğan borçlar ödenmiş ve kamu bankalarına ancak konsolide bütçede ödeneği bulunması halinde görev verilebileceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

2002 yılında Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kabul edilerek borç yönetimine disiplin getirilmiş hazine garantilerine sınır öngörülmüştür.

Uluslararası standartlar ile uyumlu yeni bir kamu ihale kanunu çıkarılmıştır.

Vergi idaresinin yeniden yapılandırılmasına dönük önemli adımlar atılmış ve vergi sisteminin Avrupa Birliği ile uyumu yönünde önemli bir mesafe alınmıştır.

Kamu yatırım proje stoğu rasyonelize edilerek, verimli olmayan ve önceliği bulunmayan projeler elimine edilmiş ve projelerin tamamlanma süresi kısaltılmıştır.

Yıllık bütçe tasarıları ile birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulan belgelerin içeriği zenginleştirilerek Meclisimizin bütçe üzerindeki denetim gücünün artırılması için önemli bir adım atılmıştır.

Bütçe performansı konusunda kamuoyu daha ayrıntılı bir şekilde ve zamanında bilgilendirilmeye başlanmıştır.

Merkez Bankası Kanununda, söz konusu kurumun bağımsızlığını güçlendirmek amacıyla değişiklikler yapılmıştır.

Maliye Bakanlığı da, kamu mali yönetim reformunun bir parçası olmak üzere, kamu hizmetlerinin kalitesinin yükseltilmesi, kaynak kullanım kapasitesinin artırılması, kaynak kullanımında, etkinlik, verimlilik ve tutumluluğun sağlanması, siyasi ve yönetsel hesap verme mekanizmaları ile saydamlığın geliştirilmesi, kamuda performans ve kalite yönetimine geçilmesi amacıyla birtakım reform çalışmaları yürütmektedir.

I- Kamu mali yönetimi ve kontrol kanunu çıkarılmıştır:

Bilindiği üzere, kamu mali yönetim sistemini düzenleyen temel kanun, 1927 tarihli 1050 Sayılı Muhasebe-İ Umumiye Kanunu olmuştur. Dünyada ve ülkemizde kamu mali yönetimi ve kontrol sisteminde yaşanan gelişmeler, günümüz koşullarına uygun yeni bir kanunun yürürlüğe konulmasını kaçınılmaz kılmıştır.

Uluslararası standartlara uygun olarak kamu mali yönetiminde saydamlık ve hesap verebilirliğin artırılması, harcama öncesi kontrol, harcama sonrası iç mali denetim ve dış

denetim sistemlerinin Avrupa Birliği standartlarına uygun hale getirilmesi, harcamacı kuruluşların harcama öncesi kontrol ve harcama sonrası iç mali denetim konusundaki inisiyatiflerinin genişletilmesi amacıyla bakanlığımızca kamu mali yönetimi ve kontrol kanunu çıkarılmasına yönelik olarak 2001 yılında çalışmalar başlatılmıştır.

3 Kasım 2002 genel seçimleri sonrasında kurulan 58. ve 59. Cumhuriyet Hükümetlerinin hükümet programında da konuya yer verilmiş ve buna yönelik çalışmalar hızlandırılmıştır.

Hazırlanan tasarı, 2003 yılı Temmuz ayı başında Başbakanlığa gönderilmiş ve T.B.M.M. tarafından kabul edilerek 24 Aralık 2003 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Kanun, kamu mali yönetimi ve kontrol sistemine önemli yenilik ve değişiklikler getirmiştir.

Bu yenilikleri başlıklar halinde şöylece sıralayabiliriz:

3 Kamu mali yönetim sistemi ve bütçenin kapsamı genişletilmiş ve bütçe türleri uluslararası standartlara uygun olarak tanımlanmıştır.

3 Çok yıllık-bütçeleme sistemine geçilmesi öngörülmüştür.

3 Stratejik planlama ve performansa dayalı bütçeleme sistemine geçilmesi öngörülmüştür.

3 Bütçe hazırlama ve uygulama sürecinde kamu idarelerinin inisiyatifi artırılmakta, kamu idarelerinin mali yönetim ve kontrol sistemi alanındaki görev, yetki ve sorumlulukları yeniden düzenlenmektedir.

3 Kamuda muhasebe ve bütçe standartları açısından birlik sağlanmaktadır.

3 Bütün kamu sektörüne ilişkin mali istatistiklerin hazırlanması ve kamuoyuna sunulması öngörülmüştür.

3 Kamu idarelerinde yeni bir iç denetim sistemi oluşturulmuştur.

3 Sayıştay denetiminin kapsamı genişletilmiştir.

Söz konusu kanunun bazı maddeleri 2004 yılı başından itibaren yürürlüğe girmiştir. Kanun 2005 yılından itibaren tam olarak uygulanmaya başlanacaktır. Kanunun öngördüğü ikincil mevzuatların hazırlık çalışmaları bütün hızıyla devam etmekte olup, bu yıl sonuna kadar tamamlanması planlanmaktadır. Kanun, aynı zamanda Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde önemli bir aşama oluşturmuştur.

II-Kamuda “Performansa Dayalı Bütçeleme” Sistemine Geçilmesi Öngörülmüştür:

Performansa dayalı bütçeleme çalışmaları, bütçe reform çabalarının önemli bir unsurunu oluşturmaktadır. 1990'lı yılların başlarından itibaren, hemen bütün OECD ülkelerinde yönetim ve bütçe sistemlerinde sonuçlara odaklanmak suretiyle kamu harcamalarının kalitesini artırma yönündeki çabalar hız kazanmıştır.

Bu çerçevede, kamu harcamalarını etkin kılan ve hizmeti esas alan, hizmet gelişimini izleyen, performansa ağırlık veren ve buna uygun denetim esasları getiren bir sistem oluşturulmak amacıyla Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğüne performansa dayalı bütçeleme çalışmaları yapılmasına karar verilmiştir.

2001 yılında başlanan çalışmalar çerçevesinde altı pilot kurum seçilmiş ve bunlara ait bazı faaliyet ve projelerde yeni sistemin uygulanmasına başlanmıştır.

Performans esaslı bütçeleme sistemine geçilmesi yönündeki çalışmalar kapsamında, 2002 yılında altı kurumda pilot uygulama başlatılmış ve pilot kurumlar açısından 2003 yılı bütçe teklifleri performansa dayalı bütçeleme esaslarına göre yapılmıştır.

Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda da performansa dayalı bütçeleme sistemine geçilmesi öngörülmüştür. Halihazırda, bir yandan pilot uygulamaları sürerken diğer yandan da performans esaslı bütçeleme kılavuzu hazırlanması çalışmaları son aşamaya getirilmiştir.

III- Bütçe kanunu çağdaş bir yapıya kavuşturulmaktadır

Geçmiş bütçe uygulamalarında bütçe kanunlarında bütçe ile doğrudan ilgili olmayan hükümlere de yer verilmiş ve bu durum zaman zaman Anayasa Mahkemesinin yürütmeyi durdurma ve iptal kararları vermesi nedeniyle hukuki sorunlar ortaya çıkarmıştır.

Bütçe kanunlarının Anayasa'nın 161'inci maddesine uygun hale getirilmesi amacıyla 4969 Sayılı "Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile bütçe kanunlarında yıllardır yer alan bazı hükümler ilgili kanunlarına taşınmıştır. Yıllardır bütçe kanunlarında yer alan, ancak bütçe kanununu doğrudan ilgilendirmeyen ve 4969 Sayılı Kanunda yer almayan maddelerin ilgili kanunlarına taşınması amacıyla kapsamlı bir kanun tasarısı hazırlanmıştır. Söz konusu kanun tasarısının yakın bir tarihte yasalaşması beklenmektedir.

Mali disiplinin güçlendirilmesi ve bütçenin kapsamının genişletilmesi amacıyla özel gelir-özel ödenek uygulamalarına son vermek üzere ayrı bir kanun tasarısı daha hazırlanmış bulunmaktadır. Bu tasarının da yakın bir tarihte yasalaşması beklenmektedir.

Bütçe sisteminin çağdaş bir yapıya kavuşturulması amacıyla bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da çalışmalarımız bütün hızıyla devam edecektir.

Kamu mali yönetim sistemimizi reforma tabi tutarken bütün amacımız, ekonomik ve sosyal gelişime destek olacak sağlıklı bir kamu maliyesine sahip olmayı başarmaktır.

Geçmişte yaşanan mali krizler, sağlam, esnek ve çağdaş bir kamu mali sistemine sahip olmanın ne kadar önemli olduğunu bizlere açık bir şekilde göstermiştir.

2003 ve Ocak-Mart 2004 bütçe uygulamaları, devletin hesabını bilmesinin, kamuda kaynak-harcama dengesinin kurulmasının ve devletin mali disiplini sağlamada kararlı olduğunu göstermesinin ne kadar önemli olduğunu ve bütün bunların makroekonomik göstergelerin iyileşmesine belirgin katkılar sağladığını göstermiştir.

Geçmişte, gelirden kopuk bir harcama politikası izlenmesinin, kamu hizmetlerinin yürütülmesinde önceliklere uyulmamasının ve verimsiz harcamalar yapılmasının ülkeyi önemli bir borç stoğu ve yüksek reel faizler ile karşı karşıya bıraktığı herkesin malumudur. Artık bütün dünyada daha fazla kamu harcaması yapılmasından ziyade, kamu hizmetlerinin kalitesini ve kamu harcamalarının etkinliğini artırmaya yönelik önlemler ön plana çıkmaktadır.

Amacımız, kaynaklarımız ile uyumlu olarak hizmet önceliklerine dayalı ve başta sağlık, eğitim ve adalet olmak üzere insan kalitesini artırmaya ve alım gücü düşük sosyal sınıfları güçlendirmeye yönelik bir harcama politikası izlemektir.

Nitekim, 2003 ve 2004 bütçelerinde eğitim, sağlık, adalet ve sosyal alanlara ayırdığımız ödenekler dikkate değer bir artış göstermiştir.

IV-Vergi Sistemi Ve İdaresinin Rasyonelleştirilmesine Dönük Radikal Adımlar Atılmıştır:

Hükümetimiz göreve başladığında vergi sisteminde yapmayı planladıklarını ilan etmiş ve bunları belirli bir program çerçevesinde hayata geçirme konusunda önemli adımlar atmıştır. Vergi sistemine ilişkin değerlendirmemiz esasen üç ana ilke üzerinde şekillenmektedir. Bu ilkeler şunlardır.

- Saydam ve anlaşılabilir bir vergi mevzuatı,
- Öngörülebilir bir vergi yükü,
- Güçlü ve etkin bir vergi idaresi.

Vergi sistemi, kamu maliyesi açısından ihtiyaç duyulan kaynakların toplanması fonksiyonunu yerine getirirken; ekonomik etkinlik, yatırım kararlarının çarpıtılmaması, vergilemede adalet ve mükelleflerin gönüllü uyumu gibi kavramları da gözetmek zorundadır.

Sürdürülebilir bir büyümenin yakalanması ve sağlıklı bir makroekonomik ortamın oluşturulması açısından, yatırım ortamının iyileştirilmesi kaçınılmazdır. Bu noktada vergi sisteminin, yatırım ortamının iyileştirilmesi konusunda taşıdığı önem aşikardır.

Bu genel prensipler doğrultusunda, hükümetimizce öncelikle ekonominin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal durumun gereği acil olarak yapılması gerekenler tespit edilmiştir.

Bu kapsamda ilk iş olarak mali milat kaldırılmıştır. Mali miladın kaldırılması, saydam bir vergi mevzuatının oluşturulması ve vergi mevzuatındaki belirsizliklerin kaldırılarak mükellef

hukukunun azami ölçüde korunması açısından olduğu gibi, Anayasanın 2'nci maddesinde ifadesini bulan hukuk güvenliği ilkesi bakımından da önemli bir uygulama olmuştur. İkinci olarak, vergi barışı projesi hızla hayata geçirilmiş ve başarıyla uygulanmıştır. Vergi barışı projesinin uygulama sonuçları, bu projeye ne kadar büyük bir ihtiyaç olduğunu, doğru düzenleme ve uygulamaya mükelleflerin ne kadar doğru tepki verdiğini ve doğru politikalarla olumlu işler yapılabileceğini bize göstermiştir. Vergi barışı ile bir yandan mükellef ile devlet arasındaki problemlerin önemli kısmı yok edilirken, diğer yandan kamu maliyesine 2003 yılı için 2,8 katrilyon lira kaynak sağlanmıştır.

Vergi sisteminin iyileştirilmesi çalışmalarının son aşaması vergi sisteminin reforme edilmesidir. Bu süreç önemli yapısal değişiklikler yapan bazı kanunlarla başlamış ancak henüz sonuçlanmamıştır. Bu dinamik bir süreçtir ve ekonomik ve sosyal hayattaki değişme ve gelişmeler bu süreci şekillendirmeye devam edecektir.

Vergi sisteminin iyileştirilmesi çerçevesinde yapılan diğer düzenlemeler başlıklar halinde aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- Vergi sisteminin basit, şeffaf ve otomatik işler hale getirilmesi ve mükelleflerin vergiye uyum maliyetinin düşürülmesi hedefi kapsamında; yatırım indirimi mevzuatı tümüyle değiştirilmiş, başta teşvik belgesinin kaldırılması olmak üzere bürokratik işlemler azaltılmış, yatırım indirimi istisnası uygulanan kazanç üzerindeki % 19,8 oranındaki vergi kaldırılmıştır.
- Yatırımların teşviki, vergi sisteminin basit, vergi yükünün makul düzeye indirilmesi hedefleri kapsamında; temettü vergilemesi sistemi değiştirilmiş, kurum kazançları üzerindeki vergi yükü % 65'den % 45'e indirilmiştir. Ayrıca karın sermayeye ilavesi vergileme kapsamından kesin olarak çıkarılmış olup işletmelere oto finansman imkanı sağlanmıştır.
- Sağlık ve eğitime verilen önem ve ülkemizin bu alanlardaki ihtiyaçlarının giderilmesi hedefleri kapsamında; okul, sağlık tesisi ve yurt bağışlarıyla mevcut tesislerin bakımı ve onarımı için yapılan bağış ve harcamaların vergi matrahından indirimine imkan sağlanmış, ayrıca bütün mükelleflerin sağlık ve eğitim harcamalarının vergi matrahından düşülmesi mümkün hale getirilmiştir. Yine sağlık ve ilaçta katma değer vergisi oranları düşürülmüştür.
- Bütün bunlara ilave olarak; yatırımların, ihracatın, KOBİ'lerin, kısaca teşvike değer bütün ekonomik faaliyetlerin önünün açılması, bunların desteklenmesi, ekonomik istikrarın ve büyümenin kalıcı hale getirilmesi hedefleri kapsamında;
I yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinden elde edilen kazançlar kurumlar vergisinden istisna edilmiş,
I kredi teminat fonuna istisna sağlanmış,
I ihracatçıların katma değer vergisi iade alacaklarına kolaylıklar getirilmiş,
I şirketlerin yeniden yapılanma ihtiyaçlarının giderilmesi amacıyla yeni düzenlemeler yapılmıştır.

V-Kayıtdışı Ekonominin Ortadan Kaldırılmasına Dönük Çalışmalar:

Kayıtdışı ekonomiyle mücadele yıllardan beridir hemen hemen her iktidar tarafından öne çıkarılan ama maalesef ciddi bir mesafe alınamayan alanların başında gelmektedir.

Umuyorum ki bu konuda da hükümetimizin farklılığı kendisini gösterecektir.

Teknik olarak, kayıt dışı ekonomi kavramı, **“mal ve hizmet üretimine konu olmasına rağmen ekonominin geleneksel ölçüm yöntemleriyle tespit edilemediğinden milli muhasebe kayıtlarında yer almayan ve GSMH büyüklüklerine yansımaya alanları”** kapsamaktadır.

Kayıtdışılık, sadece vergisel anlamda olumsuz sonuçlar yaratmayıp, istihdamda kayıtdışılıktan, suç ekonomisine kadar uzanan geniş bir yelpazeye yayılmaktadır.

Kayıtdışılık kavramına ilişkin olarak şunu özellikle vurgulamakta fayda var ki idarelerin güçsüzlüğüne paralel olarak kayıtdışılığın boyutları da artmaktadır.

Kayıt dışı ekonomiyle mücadele konusunda yapılabilecekler esasen iki ana başlık altında toplanabilir. Bunlardan birincisi, vergi sistemlerindeki kayıtdışılığı teşvik eden ve hatta

kayıtdışıılığı zorlayan unsurların ortadan kaldırılmasıdır. İkincisi ise ilgili idarelerin güçlendirilerek, daha etkin hale getirilmeleridir.

Vergi sistemindeki kayıtdışıılığı teşvik eden düzenlemelerin kaldırılması hükümetimizin en önemli önceliklerindedir. Bu çerçevede, vergi sisteminin rasyonelleştirilmesine dönük düzenlemeler bir biri ardına uygulamaya konmaktadır.

Bu düzenlemelerin en önemlilerinden birisi, 2004 yılı başından itibaren uygulanmaya başlanan enflasyon muhasebesi uygulamasıdır.

Bilindiği gibi 1970'lerde başlayan enflasyon ülkemizde kronikleşerek hüküm sürmüştür. Son 20-25 yılda toptan eşya fiyatlarının 11 bin, tüketici fiyatlarının da 24 bin katın üzerinde arttığı görülmektedir. Ayrıca ülkemiz 1980 ve 1994 yıllarında üç haneli enflasyon rakamlarıyla da tanışmıştır.

Yüksek enflasyon dar gelirliyi ezmesinin yanı sıra işletmelerin bilançolarının gerçeği yansıtmasını engellemekte, gerçekte elde etmedikleri kârlarından vergi ödemelerine sebep olmaktadır.

Enflasyon muhasebesinin uygulamaya başlamasıyla birlikte, vergi sistemimizin yıllardır eleştirilen bir eksikliği giderilmekte, gerçek kazançlar üzerinden vergi alınması sağlanmaktadır. Vergi kaybı gerekçesiyle, daha önce hiçbir hükümetimizin cesaret edemediği enflasyon muhasebesine geçiş, hükümetimizin vergi sisteminin iyileştirilmesi konusunda ne kadar kararlı ve cesaretli olduğunu göstermesi açısından da önemlidir.

Öte yandan, bilindiği gibi kayıtdışı ekonomiyle mücadele anlamında, nakit ekonomisinin daraltılması ve parasal hareketlerin kayıt altına alınması amacıyla 10 milyar T.L.'ni aşan ödemelerin bankacılık sistemi aracılığıyla yapılmasını zorunlu hale getirdik. Mayıs ayı başından itibaren bu tutarı 8 milyar TL'na indirdik. Zaman içerisinde daha da aşağılara indirmeyi ve hatta düzenlemenin işlerliği için bazı önemli yaptırımlar getirmeyi planlıyoruz. Bunun yanı sıra, vergi kayıp ve kaçağının yoğun olduğu petrol sektörünün daha yakından izlenebilmesi amacıyla, benzin istasyonlarında kullanılan pompalara yazar kasa mecburiyeti getiren düzenlemeyi yaptık.

Bu kapsamda, ücret ödemelerinin tamamının bankacılık sistemi aracılığıyla yapılmasının zorunlu kılınmasından, küçük ve orta ölçekli işletmelerin vergilemesine ilişkin mevcut durumun yeniden ele alınmasına kadar değişik alanlarda çalışmalarımız devam etmektedir. Bu noktada, hükümetimiz göreve geldiği günden bu yana uygulamaya koyduğumuz diğer bazı vergisel düzenlemeleri kısaca vurgulamak istiyorum.

— Tek konuta sahip emeklilerin bu konutlarına ilişkin Emlak Vergisi oranı bu yıl da yüzde 0 olarak belirlendi. Ayrıca hiçbir geliri olmayanlara da bu indirimli orandan yararlanma imkanı getirildi.

— Gecikme zammında günlük esasta hesaplamaya geçildi.

— Teknoparklarda faaliyet gösteren firmalara uygulanan Gelir ve Kurumlar Vergisi istisnasının süresi uzatıldı, KDV istisnası da getirildi.

— Deniz ulaşımı özel tüketim vergisi istisnası ile teşvik edildi.

— Hurdaya ayrılan araçların yenilenmesinde ÖTV indirimi getirilerek otomotiv sektörü desteklendi.

— İhracat ve döviz kazandırıcı faaliyetlerle ilgili teşvikler, Damga Vergisi ve Harçlar Kanunlarına monte edilerek kalıcı hale getirildi.

— Fert başına milli geliri 1500 doların altında bulunan iller için teşvik kanunu çıkartıldı.

Bu illerde yeni işe alınanlar için;

- Stopaj bütünüyle kaldırıldı

- Sigorta primi işveren payının tamamının hazine tarafından ödenmesi sağlandı.

Enerji giderlerinin %20 ile % 50 arasında değişen kısmının, işe alınan işçi sayısına bağlı olarak hazine tarafından karşılanması sağlandı.

Yatırımcılara bedelsiz arsa ve arazi verilmesi imkanı getirildi

- Serbest meslek erbabının indirebileceği giderler günün gereklerine göre tüccarlara paralel olarak yeniden tanımlandı ve genişletildi.
 - Fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara bağışlanan gıda maddelerinin, Gelir ve Kurumlar Vergisi matrahının tespitinde gider olarak indirimine imkan tanındı.
 - Motorlu taşıtlarda ağırlık esası yerine silindir hacmine göre vergilendirme esasına geçildi.
 - Eğitime katkı payının kapsamı önemli ölçüde daraltıldı, özel işlem vergileri ise kaldırıldı.
 - Kredi sözleşmelerindeki Damga Vergisi kaldırıldı. Kambiyo senetleri üzerine konulan aval ve kefalet şerhleri de istisna edildi.
 - Stopaja tabi faiz gelirlerinin beyan dışı kalmasını sağlayan geçici maddenin süresi bir yıl uzatıldı.
 - Gayrimenkul ve iştirak hissesi satışındaki Kurumlar Vergisi istisnasının süresi bir yıl uzatıldı.
 - Beyanname verme süreleri değiştirildi.
 - Konutlarda Çevre Temizlik Vergisinin, su tüketim miktarına göre alınması uygulaması getirildi.
 - Şirket kuruluşundaki Damga Vergisi ve Harç kaldırıldı. Gümrüklü sahalarda verilen hizmetlere (depolama vs.) Yönelik KDV istisnası kaldırıldı.
 - Bazı illerde (Gayrisafi Yurt İçi Hasıla tutarı 2001 yılında 1500 doların altında olan iller) yeni istihdam edilecek personelin gelir vergisinin 2008 sonuna kadar alınmamasına yönelik düzenleme yapıldı.
 - Fazla ve yersiz ödenen KDV'nin indirim imkânı olan mükelleflere de iadesine olanak tanındı.
 - Vergi beyannamelerinin internet ortamında vergilenebilmesi vergi borçlarının kredi kartı ile ödenebilmesi ve vergi tahsilatının bütünüyle bankacılık aracılığıyla yapılabilmesi için gerekli yasal alt yapı tamamlandı.
 - Ekonominin kaynak ihtiyacının sağlıklı gelirlerle karşılanması için Özel İletişim Vergisi sürekli hale getirildi.
- Yukarıda belirtilen vergisel düzenlemelere ilaveten en kısa zaman zarfında aşağıda belirtilen yasal düzenlemeler de yapılacaktır.
- **2005 yılında temel vergi kanunları basitleştirilerek yeniden yazılacaktır.**
 - **Eğitimi destekleyici yasal düzenlemeler yapılmaya devam edilecek.** Okul öncesi eğitim, ilköğretim, orta öğretim ve **engelli çocuklarımız için açılan özel eğitim** okullarının işletilmesinden elde edilen kazançların beş yıl süre ile gelir ve kurumlar vergisinden müstesna tutulması için yasal düzenleme yapılacaktır.
 - **Deniz ve hava taşımacılığında beklenen gelişmenin sağlanabilmesi için,** liman ve hava meydanlarının özel sektör tarafından yapımını, işletilmesini ve var olanların standartlarının yükseltilmesini teşvik eden düzenlemelere gidecektir.
 - **Kayıtdışılığın önlenmesi** konusundaki çalışmalara hız verilecek, bu çerçevede vergi dairelerinin tam otomasyonu projesi hızla hayata geçirilerek, gerekli bütün yasal düzenlemeler yapılacaktır.
 - Tarım ve arazilerinin köylümüze satışını kolaylaştırmak, konut amaçlı arsa ve arazi satışlarındaki yasal engelleri ortadan kaldırmak, vatandaşlarımızın ucuz konut arsası edinmelerini sağlamak ve belediyeleri de planlı arsa üretme imkanına kavuşturmak için yasal düzenlemeler yapılacaktır.
- Kayıtdışılıkla mücadele açısından önem arz eden ikinci husus ise güçlü ve etkin bir vergi idaresine sahip olunmasıdır demiştik.
- Bu çerçevede Gelirler Genel Müdürlüğü, bu konuda başarılı olmuş ülke modelleri de dikkate alınarak, vergi idaresinin her düzeyindeki, her bir fonksiyon ve birimin açıkça tanımlandığı, bu birim ve fonksiyonların planlama ve yönetiminin merkezden yönlendirildiği fonksiyonel

bir yapı şeklinde yeniden organize edilecektir. Fonksiyonel örgütlenme sırasında, özellikle büyük mükellefler açısından vergi dairelerinin yapılanma ve işleyişinin geliştirilmesine özel önem verilecektir. İdare içi iletişimin hızlandırılması amacıyla, yönetim kademelerinin sayısı azaltılacaktır.

Nitekim, Gelirler Genel Müdürlüğümüz, ülkemizde vergi idaresi alanında gelişmeler sağlamak ve sunulan hizmet kalitesini arttırmak amacıyla, stratejik plan oluşturma sürecine başlamış, 3 yıllık bir stratejik plan ve her yıl için taktik planlar hazırlanmıştır.

Buradaki amacımız, vergi idaresini geliştirmek suretiyle, tüm mükelleflerimiz için daha adil ve etkin bir vergileme anlayışını hayata geçirmektir.

Stratejik planla, mükelleflerin gönüllü uyumuna vurgu yapan yeni bir misyon tanımı yapılarak üç adet stratejik hedef belirlenmiştir:

- 1- Vergi idaresinin etkinlik ve verimliliğinin artırılması,
- 2- Modern, entegre bir bilgi teknolojisi destek sisteminin kurulması ,
- 3- Vergi sisteminin rasyonelleştirilmesi ve basitleştirilmesi.

Değerlendirme :

Yazının önceki bölümlerinde ayrıntılı bir şekilde belirtildiği üzere, kamu maliyesi alanında yaşanan gelişmeler ve Bakanlık olarak gelecekteki planlarımızın neler olduğu anlatılmıştır. Atılan bu adımların Türk kamu maliyesine ve ekonomisine yeni dinamikler sağlayacağından, uluslararası literatür ve uygulamada ortaya çıkan gelişmeler konusunda bundan böyle daha dinamik ve uyumlu bir süreç yaratacağından emin olduğumu belirtmek isterim.

Bu arada mensubu bulunmaktan onur duyduğum Hesap Uzmanları Derneğinin yayınladığı bu dergi aracılığıyla tüm ilgililere seslenmekten duyduğum memnuniyeti iletir,

Hesap Uzmanları Kurulunun 59. kuruluş yıl dönümü münasebetiyle nezdinizde tüm üyelerinize ve okuyuculara sevgi ve saygılarımı sunarım.